

Motion till riksdagen

1988/89:N447

av Berith Eriksson och Bertil Måbrink (båda vpk)

Östgasprojektet

Ingen kolkraft i Forsmark. Starta snarast utbyggnaden av Östgasprojektet. Inför kärnkraftsavvecklingen, som skall inledas i mitten av 90-talet enligt regeringens förslag förra året, talas det nu mycket om "ersättning för kärnkraft". Ofta resoneras det då som om det vore nödvändigt att ersätta alla de 65 TWh som kärnkraften ger med ny elproduktion. Det måste än en gång påpekas att så ingalunda är fallet. Av dessa 65 TWh går nämligen hälften, drygt 30 TWh, till uppvärmning. Större delen används som direktverkande elvärme men en del även som vattenburen. Denna elförbrukning skall inte ersättas med ny elproduktion utan med andra uppvärmningssystem, fjärrvärme i tätorter där sådana system är utbyggbara, spillvärme från industrier och anläggningar där så är möjligt och inhemska bränslen i moderna system i andra fall. Mycket kan också fortfarande sparas in och då blir ingen ny produktion aktuell. Det är således grovt missvisande att generellt tala om att kärnkraften måste "ersättas".

Vpk hävdar att kärnkraftsavvecklingen kan börja direkt med två eller tre reaktorer och att sedan en reaktor om året kan tas ur drift, vilket innebär avveckling inom en tioårsperiod. För sådana realistiska förslag finns det uppenbarligen ingen majoritet, men inte ens det blygsamma ovannämnda regeringsförslaget anses på sina håll som genomförbart. Därför talet om "ersättning" där kolet nu en längre tid förts fram som ett alternativ. Vattenfall har försökt att få till stånd en kolkraftanläggning i Oxelösund, som dock stoppats genom folkligt motstånd.

Också i Uppland, i Forsmark, finns det långt framskridna planer på att "ersätta" kärnkraften med kol – hamnbygge, förgasningsanläggningar m.m. har diskuterats. Senaste budet från Vattenfall när det gäller Forsmark är dock att "i det kortare perspektivet kommer kolet inte att bli aktuellt". Ett informationsmöte med Östhammars nyvalda kommunfullmäktige, som inplanerats den 24 januari, har skjutits på framtiden. Detta beror inte på att Vattenfall har släppt tankarna på introduktion av kolkraft i Forsmark, bara att det inte just nu är aktuellt. Det som förskjutit perspektivet är att planerna för användning av naturgas, distribuerad från Sovjet via Finland/Åland till Upplandskusten, det s.k. Östgasprojektet, nu tar allt fastare form.

Vpk motsätter sig en ökning av kolanvändningen i Sverige, vare sig den planeras i Forsmark eller någon annanstans. Det behövs ingen utbyggnad av kolkondens för elproduktion, eftersom kärnkraften inte behöver ersättas i sin helhet. Därför bör alla planer på utbyggnad av kolkraft i Forsmark avfärdas en gång för alla. Riksdagen bör fatta ett beslut med denna innebörd.

Vpk graderar de importerade bränslena så att uran är det sämsta och absolut oacceptabla alternativet. Därefter kommer kol, som förutom miljöpåverkan vid hantering och förbränning också skapar avfallsproblem, som det inte finns någon tillfredsställande lösning av. Olja kan vara tänkbar som reservenergi om lågsavliga fraktioner och bästa möjliga rening används. Dessa två fossila energikällor ger dock stora tillskott av koldioxid till atmosfären, vilket alltmer framstår som ett av de allvarligaste miljöproblemen. Naturgas är det ojämförligt bästa alternativet när det gäller importerade bränslen. Som vid all förbränning bildas koldioxid också vid användning av naturgas, men i långt mindre grad än när det gäller kol och olja.

Vpk har i mer än tio år pläderat för en import av naturgas från Sovjet till i första hand Mälardalsregionen och södra Norrlandskusten. Om dessa förslag vunnit gehör hade utbyggnaden av kärnkraft i Forsmark aldrig blivit aktuell. De förhandlingar som förs nu i början av 1989 mellan Sverige och Sovjet om import av naturgas via Finland måste föras till ett positivt beslut så att en utbyggnad av Östgasprojektet snarast kan komma till stånd. Som vpk i årtal påpekat kommer en sådan utbyggnad att ge stora effekter för ökad sysselsättning, ökade investeringar och bättre regional balans i hela östra Mellansverige, framförallt i Norduppland, Gävle-Sandvikenområdet och övriga angränsande delar av Bergslagen.

Hemställan

Med hänvisning till det ovan anförda yrkas

1. att riksdagen beslutar att någon "ersättning" av kärnkraft med kol i Forsmark inte skall genomföras,
2. att riksdagen hos regeringen begär förslag om beslut och åtgärder så att importen av naturgas från Sovjet över Ålands hav, Östgasprojektet, snarast kan sättas igång.

Stockholm den 23 januari 1989

Berith Eriksson (vpk)

Bertil Måbrink (vpk)